

Drodzy Uczniowie,

Przed nami temat, który podzieliłam na 2 lekcje. Pierwszą część tego tematu zrealizujemy dziś, a drugą dopiero po świętach (przypominam, że we wtorek piszemy sprawdzian) ciekawa jestem jak nam to wyjdzie. Pamiętajcie! Nie stresujemy się, że coś nie wyszło! Ja też się uczę tworzyć i obsługiwać, zupełnie nowe dla mnie, programy.

Temat: Ostatni król Polski.

Cel lekcji: dowiesz się o czasach panowania ostatniego króla Polski- Stanisława Augusta Poniatowskiego.

NaCoBeZu:

- wiesz kim był Stanisław August Poniatowski
- wiesz kogo nazywano Familią
- wymieniasz pierwsze reformy króla
- wyjaśniasz co to była konfederacja barska
- znasz datę 1772r..
- wymieniasz państwa zaborcze

Przeczytaj proszę poniższy tekst

Większość szlachty chwaliła sobie czasy saskie. Powstało nawet powiedzenie: „ Za króla Sasa jedz, pij i popuszczaj pasa” , co można tłumaczyć w ten sposób, że szlachta oddawała się przyjemnościom związanym z nadmiernym obżarstwem i pijaństwem, a swoje obowiązki zaniedbywała... Najważniejsza dla szlachty była nadal „złota wolność szlachecka”, a więc wolność od wszelkiego ucisku i od obowiązków.

Kiedy Amerykanie przystępowali do wojny o niepodległość, a we Francji narastały nastroje rewolucyjne, w Rzeczpospolitej szlachta stanęła przed

kolejnym wyborem króla. Wówczas jeszcze nikt nie zdawał sobie sprawy z tego, że będzie to ostatnia wolna elekcja... Znaczna część szlachty chciała aby na tronie zasiadł syn zmarłego Augusta III , jednak pojawiła się grupa magnatów skupiona wokół silnej, bogatej magnackiej rodziny- **Czartoryskich** (to stronnictwo/tę grupę nazwano **Familią**), która pragnęła reform ustroju.

Pragnę wam tutaj trochę opowiedzieć o tym znamienitym rodzie, tym bardziej, że być może niejedni to czytając już kojarzą nazwisko Czartoryscy z naszą „małą ojczyzną” (Czartoryscy- dwór i pałac w Sielcu Starym, kościół p.w.św. Elżbiety w Jutrosinie)

Otóż Czartoryscy niezaprzeczalnie pozostawili p o sobie ślad w historii naszego kraju. Nigdy nie były im obojętne sprawy dotyczące ojczyzny. Dążyli oni do reform, mających na celu poprawę funkcjonowania kraju: poprawy stosunków gospodarczych, usprawnienia administracji i umocnienia armii.

I właśnie z tego znakomitego rodu magnackiego pochodził książę Zdzisław Aleksander Tytus Czartoryski- pan z Sielca Starego , którego popiersie możecie zobaczyć w kościele w prezbiterium (nad miejscem, w którym siada ksiądz). Podobnie jak inni członkowie rodu, książę Zdzisław w różny sposób ratował „ducha narodowego”, kiedy nasz kraj był podzielony między państwa zaborcze (aktywnie brał udział w polskich organizacjach społecznych, kultywował obchody rocznic narodowych i świąt katolickich. Był prezesem czytelni ludowych). Najbardziej jednak namacalną rzeczą jaką po sobie zostawił jest wyjątkowy kościół (który w normalnych warunkach obejrzelibyśmy z okien naszej szkoły)...Kościół z cudowną polichromią autorstwa Antoniego Procajłowicza i witrażami autorstwa wybitnego malarza Józefa Mehoffera (po prawej i lewej stronie prezbiterium są witraże przedstawiające jeźdźca na białym koniu- to herby: Pogoń Litwy i Czartoryskich.

W 1764r. drogą wolnej elekcji szlachta wybrała na króla Stanisława Augusta Poniatowskiego. Był on kandydatem ,którego wysunęła caryca Rosji Katarzyna II (znana wam już z lekcji o nowych potęgach w Europie). Caryca miała już wtedy plan, że król będzie od niej całkowicie zależny (stanie się taką marionetką w jej rękach)

(o okolicznościach wyboru króla zainteresowani mogą przeczytać w podręczniku na str.188-189)

Nowo wybrany król był zwolennikiem **reform**. Wiedział, że sojusz z Rosją jest nieunikniony (zagrozały nam wtedy Prusy), ale nie chciał być tylko wykonawcą poleceń carycy Katarzyny II.

reforma – to zmiana mająca na celu naprawę stanu państwa

Praca z podręcznikiem

Przeczytaj proszę o pierwszych reformach króla i planach na kolejne reformy – podręcznik str.189

Caryca nie była zadowolona z planów króla co do unowocześniania państwa, dlatego też postanowiła wywołać chaos w Rzeczypospolitej. Wykorzystała do tego brak tolerancji religijnej w naszym państwie (na terenie Rzeczypospolitej mieszkało wówczas sporo wyznawców prawosławia i luteran, którzy domagali się swoich praw; dominowali katolicy, którzy chcieli utrzymania przywilejów swojej wiary i odwołania reform planowanych przez króla). Katarzyna II sprytnie wykorzystała tę napiętą sytuację między wyznawcami religii i doprowadziła do utworzenia **trzech konfederacji** (członkowie konfederacji liczyli na to, że caryca spełni ich żądania wobec króla, a oni w zamian za to będą wykonywać jej polecenia)

konfederacja- to związek utworzony dla realizacji pewnych wspólnych celów

Podczas obrad sejmu ambasador carycy wybrał „delegację posłów” , która składała się z osób całkowicie posłusznych carycy. „Delegacja” miała podejmować uchwały w imieniu całego sejmu. Na żądanie ambasadora uchwalono tak zwane „**prawa kardynalne**”, które miały być „wieczne i niezmiennie”.

Prawa kardynalne utrwały najgorsze wady ustroju państwa:

- wolną elekcję
- liberum veto
- prawo do wypowiedzenia posłuszeństwa królowi

Sejm nie zniósł dyskryminacji (prześladowania) różnowierców, a poparcie Katarzyny II dla nich stało się pretekstem do narzucenia Polsce praw kardynalnych.

Rzeczpospolita stała się **rosyjskim protektoratem** (jako kraj mieliśmy własny rząd i administrację, ale znaleźliśmy się pod kontrolą Rosji).

Ciąg dalszy nastąpi na kolejnej lekcji... wtedy też podam notatkę

Zadanie domowe

Powtórzę wiadomości z działu: „Europa i Ameryka w XVII i XVIII wieku” (we wtorek sprawdzian)

Pozdrawiam

Lidia Kania